

Brussel, 7 december 2015
(OR. en)

14435/2/15
REV 2

JEUN 109
EDUC 306
SOC 687
EMPL 446

RESULTAAT BESPREKINGEN

---

van: het secretariaat-generaal van de Raad

d.d.: 23 november 2015

aan: de delegaties

---

nr. vorig doc.: 13850/15 JEUN 102 EDUC 291 SOC 646 EMPL 424

Betreft: Resolutie van de Raad betreffende de bevordering van politieke
participatie van jongeren aan het democratische debat in Europa
- *Resolutie van de Raad (23 november 2015)*

Voor de delegaties gaat in de bijlage de resolutie van de Raad betreffende de bevordering van politieke participatie van jongeren aan het democratische debat in Europa, die de Raad tijdens zijn 3428e zitting op 23 november 2015 heeft aangenomen.

Resolutie van de Raad betreffende de bevordering van politieke participatie van jongeren aan het democratische debat in Europa

De Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen van de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen:

VERWIJZEND NAAR DE POLITIEKE VOORGESCHIEDENIS VAN DIT DOSSIER, MET NAME:

1. De resolutie van de Raad over een nieuw kader voor Europese samenwerking in jeugdzaken (2010-2018)¹, waarin participatie als een van de actiegebieden wordt aangeduid en de doelstelling is opgenomen om de participatie van jongeren aan de representatieve democratie en de civiele samenleving op alle niveaus en in de samenleving als geheel te ondersteunen; en waarin de hoofdlijnen worden geschetst van het algemene initiatief ter bevordering van en steun voor de betrokkenheid en de participatie van jongeren en jeugdorganisaties in de beleidsvorming, de beleidsuitvoering en de beleidsevaluatie door middel van een permanente gestructureerde dialoog met jongeren en jeugdorganisaties.
2. De resolutie van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, van 20 mei 2014, over een jeugdwerkplan van de Europese Unie voor 2014-2015².
3. De gezamenlijke aanbevelingen van de vierde werkcyclus over de gestructureerde dialoog zoals vastgesteld door de EU-jeugdconferentie die door het Luxemburgse voorzitterschap werd georganiseerd (van 21 tot en met 24 september 2015)³.

---

¹ PB C 311 van 19.12.2009, blz. 1-11.

² PB C 183 van 14.6.2014, blz. 5-11.

³ 12651/15.

BEKLEMTONEN HET VOLGENDE:

4. Democratie, pluralisme en actief burgerschap zijn fundamentele waarden van de Europese Unie. Zij omvatten de waarden van vrijheid van meningsuiting en verdraagzaamheid⁴ en vormen een waarborg voor de insluiting van alle Europese burgers. Democratie is niet vanzelfsprekend en moet voortdurend worden beschermd en gekoesterd.
5. Over het algemeen steunen jongeren in Europa de democratie en haar vertegenwoordigende instanties en geloven zij erin, maar ze zijn kritisch over de wijze waarop het systeem in de praktijk wordt gebracht en over de resultaten die worden behaald.⁵
6. Zij herkennen zich vaak steeds minder in de traditionele kanalen van politieke participatie zoals politieke partijen en vakbonden, maar richten zich daarentegen op andere vormen van participatie die meer individuele keuzevrijheid bieden, zoals campagnes, verzoekschriften, demonstraties en spontane acties die een specifieke zaak en een tastbare verandering in hun leven bepleiten.⁶
7. Informatie- en communicatietechnologieën, en dan met name het mobiele gebruik van sociale media, bieden nieuwe mogelijkheden voor deelname aan - en berichten over - politieke processen. Daarnaast versnellen zij de verspreiding van informatie en de ontwikkeling van andere vormen van participatie.

---

⁴ *"De waarden waarop de Unie berust, zijn eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten, waaronder de rechten van personen die tot minderheden behoren. Deze waarden hebben de lidstaten gemeen in een samenleving die gekenmerkt wordt door pluralisme, non-discriminatie, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, solidariteit en gelijkheid van vrouwen en mannen."* Artikel 2 van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

⁵ Participatie van jongeren aan het democratische debat - eindverslag, London School of Economics, EACEA, 2010/03, februari 2013.

⁶ Politieke participatie en EU-burgerschap: Perceptions and behaviours of young people, EACEA, Europese Commissie, 2013.

ERKENNEN MET BETREKKING TOT HET PROCES VAN DE GESTRUCTUREERDE
DIALOOG HET VOLGENDE:

8. De gestructureerde dialoog is een instrument om jongeren in het kader van de Europese samenwerking in jeugdzaken bij de ontwikkeling van EU-beleid te betrekken. De uitkomst van de vierde werkcyclus van 18 maanden over de algemene thematische prioriteit "Jongeren mondiger maken door de toegang tot rechten te verbeteren en het belang van politieke participatie van jongeren te benadrukken⁷" is gebaseerd op de resultaten van overleg met jongeren voor en tijdens het Italiaanse, het Letse en het Luxemburgse voorzitterschap, alsook op de EU-jeugdconferenties in Rome in oktober 2014, Riga in maart 2015 en Luxemburg in september 2015⁸.
9. De resultaten van de dialoog tussen jongeren en politieke vertegenwoordigers, zoals de opvattingen van jongeren, jeugdwerkers en andere deskundigen op het gebied van jeugdzaken, vormen belangrijke input voor deze resolutie en bevorderen de ontwikkeling van op feiten gebaseerd en doeltreffend EU-beleid.

ZIJN OVERTUIGD VAN HET VOLGENDE:

10. De Europese Unie steunt op jongeren die hechten aan de beginselen van de democratie en aan de Europese waarden.
11. Europees beleid en beleid in het algemeen dient ontvankelijk te zijn voor de behoeften en aspiraties van jongeren. Daarom dienen politieke kwesties transparant te zijn en dient de communicatie erover zich te richten tot alle burgers, ook jongeren. Om hun belangstelling en politieke betrokkenheid te stimuleren is het belangrijk dat jongeren inzicht krijgen in de belangen die op het spel staan. Beleidsmakers uit verschillende beleidsgebieden en van verschillende beleidsniveaus dienen jongeren mogelijkheden te bieden - die effect moeten hebben - voor deelname aan belangrijke besluitvormingsprocessen.

---

⁷ PB C 183 van 14.6.2014, blz. 1.

⁸ Doc. 14429/14, 8095/15 en 12651/15.

12. Het concept van politieke participatie omvat in de eerste plaats de vertegenwoordiging van jongeren in de structuren van de representatieve democratie, dat wil zeggen de mogelijkheid als stemgerechtigde en als kandidaat aan verkiezingen deel te nemen, en lid te worden van politieke partijen. Politieke participatie kan ook plaatsvinden door lid te zijn van (jeugd)-organisaties die belangen van jongeren behartigen, deelname aan politieke bijeenkomsten of online debatten en via andere vormen van meningsvorming en culturele expressie. Politieke participatie kan ook vorm krijgen in voorlichtingsactiviteiten op het gebied van burgerschap en mensenrechten en bij acties om positieve veranderingen in de maatschappij teweeg te brengen.
13. Door aan politieke processen deel te nemen kunnen jongeren een beter begrip krijgen van meningsvormingsprocessen en de verschillende belangen die op het spel staan. Op het persoonlijke vlak ontwikkelen zij sociale vaardigheden, verantwoordelijkheidsgevoel, zelfvertrouwen, eigen initiatief en een kritische houding alsmede communicatie- en onderhandelingsvaardigheden, compromisbereidheid, empathie en respect voor de mening van anderen.
14. Kenmerken van politieke processen waar jongeren actief en effectief aan participeren, zijn onder andere:
  - Relevantie van het onderwerp en daadwerkelijk effect op het leven van jongeren
  - De invloed van participatie op het dagelijkse leven in verschillende contexten, zoals het gezin, de gemeenschap, op school, op het werk, in jeugdwerk en in de lokale gemeenschappen (politieke socialisatie)
  - Begrijpelijke feedback en follow-up door besluitvormers
  - Inclusiviteit en gelijke toegang voor alle jongeren ongeacht geslacht, etnische afkomst, culturele achtergrond, opleiding, sociale achtergrond, seksuele geaardheid, leeftijd en specifieke behoeften.
15. Het jeugdbeleid, het jeugdwerk en jeugdorganisaties spelen in dit verband een belangrijke rol bij het bevorderen van actief burgerschap en politieke participatie en - vooral in regio's waar open jeugdwerk en outreachactiviteiten gericht op jongeren plaatsvinden - bij het voorkomen van marginalisering en gewelddadige radicalisering.

16. Het lichamelijke en geestelijke welzijn en de waarborging van de basisbehoeften van jongeren, met inbegrip van aspecten als onderwijs en opleiding, gezondheidszorg, werkgelegenheid, financiële zekerheid en sociale integratie, zijn nodig voor vergaande en effectieve jeugdparticipatie.

VERZOEKEN DE LIDSTATEN EN DE COMMISSIE, BINNEN HUN RESPECTIEVE BEVOEGDHEDEN EN MET INACHTNEMING VAN HET SUBSIDIARITEITSBEGINSEL:

17. Nationale, regionale en/of lokale strategieën, programma's, structuren of andere relevante mechanismen ter bevordering van de politieke participatie van alle jongeren, met name van kansarme jongeren, vast te stellen, te implementeren of verder te ontwikkelen. Deze mechanismen zijn op kennis en feiten gebaseerd, steunen op sectoroverschrijdende samenwerking en strekken zich uit tot alle stakeholders. De ontwikkeling van effectieve participatiestrategieën vergt betrokkenheid van de doelgroep in alle fasen, te weten de planning, de uitvoering, het toezicht en de evaluatie. De strategieën kunnen onder meer de volgende prioriteiten inhouden.

Formeel onderwijs en niet-formeel leren

18. Sectoroverschrijdende samenwerking en partnerschappen tussen jeugdorganisaties, jeugdwerkinstanties en aanbieders van formeel onderwijs te bevorderen om op die manier geïntegreerde benaderingen van opleidingsprogramma's voor burgerschap te ontwikkelen en daarbij ook jongeren, docenten, jeugdwerkers, ouders en andere belanghebbenden te betrekken.

19. Duurzame participatiestructuren in formele en niet-formele leeromgevingen te versterken om - door de dagelijkse uitoefening van democratische beginselen - de ontwikkeling van sociale vaardigheden en competenties in verband met de democratische waarden en mensenrechten, zoals de vrijheid van meningsuiting en de eerbiediging van diversiteit, te bevorderen.
20. De oprichting en de ontwikkeling te bevorderen van organisaties en/of structuren op nationaal, regionaal en lokaal niveau die het belang van studenten ten opzichte van instellingen voor formeel onderwijs behartigen.
21. De ontwikkeling te bevorderen van programma's over mediageletterdheid ter versterking van het vermogen om in de huidige kennismaatschappij informatie kritisch te analyseren, evenals digitale alfabetiseringsprogramma's die gericht zijn op de ontwikkeling van technische vaardigheden die de gebruikers in staat stellen nuttige online informatie te vinden, te beheren, te beoordelen en aan te maken.

Lokale en regionale mogelijkheden tot participatie

22. In nauwe samenwerking met lokale en regionale overheden de ontwikkeling van participatiestructuren (zoals jeugdraden) mogelijk te maken en te vergemakkelijken om jongeren de kans te geven hun stem in de lokale en regionale besluitvormingsprocessen te laten horen.
23. Voorlichtings- en opleidingsmogelijkheden voor beleidsmakers te ontwikkelen en aan te bieden op het gebied van geschikte en op jongeren toegesneden communicatie- en participatiemethoden en van instrumenten ter bevordering van openheid en ontvankelijkheid tegenover jongeren.
24. Te overwegen of het - in het licht van nationale omstandigheden en nationale juridische kaders - wenselijk is de kiesgerechtigde leeftijd tot 16 jaar te verlagen voor verkiezingen van lokale en regionale overheden.

Andere vormen van participatie en digitale participatie

25. Jongeren, jeugdwerk en jeugdorganisaties te erkennen en te steunen bij de ontwikkeling van diverse vormen van politieke participatie, zoals verzoekschriften, demonstraties, campagnes en het gebruik van cultuur, kunst en sport, daar deze instrumenten ruimte geven aan diverse meningen en toegang bieden tot politieke participatie, vooral ook voor kansarme jongeren.
26. Digitale instrumenten in combinatie met rechtstreekse contacten te ontwikkelen ter bevordering van politieke participatie van jongeren, alsmede adequate opleidingen voor docenten, jeugdwerkers, trainers en personen in sleutelposities die met verschillende doelgroepen in formele en niet-formele leeromgevingen in aanraking komen om op die manier alle jongeren te bereiken; bestaande kanalen en aanbieders van jeugdinformatie op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau te erkennen en erbij te betrekken.
27. De jeugdsector bij de uitvoering van de strategie inzake de digitale eengemaakte markt voor Europa te betrekken, waarbij onderwerpen zoals digitale vaardigheden en deskundigheid, veilig internetgebruik en de strijd tegen illegale inhoud zoals racisme, vreemdelingenhaat en oproepen tot geweld worden behandeld.

Dialoog met politieke besluitvormers

28. In voorkomend geval voorlichtings- en communicatieprocessen en instrumenten te ondersteunen die het jongeren makkelijker maken om overheidsbeleid te begrijpen en te doorgronden, met nadruk op de voor jongeren relevante aspecten en met doeltreffend gebruik van verschillende media en ICT.
29. Meer mogelijkheden te verkennen voor dialoog op lokaal, regionaal en nationaal niveau tussen jongeren en beleidsmakers uit alle beleidssectoren die van belang zijn voor jongeren.

30. Verkiezingsdeelname van jongeren te stimuleren alsmede deelname aan de formele structuren van de representatieve democratie, zoals politieke partijen, zodat deze een groter belang hebben bij de ontwikkeling van beleidsvoorstellen die inspelen op de behoeften van jongeren.
31. Informatiecampagnes en -evenementen voor jongeren te ondersteunen in het kader van lokale, regionale, nationale en Europese verkiezingen met behulp van interactieve online- en streaminginstrumenten en specifieke outreachprogramma's gericht op mensen die voor het eerst gaan stemmen en op kansarme jongeren.
32. Op alle overheidsniveaus een besluitvormingscultuur te ontwikkelen die door jongeren geleide bottom-up participatieprocessen ondersteunt en inspeelt op informele initiatieven van jongeren.
33. Te verzekeren en te bevorderen dat EU-programma's ter ondersteuning van jongeren, zoals Erasmus+, gericht zijn op:
  - de verspreiding, in een voor jongeren aantrekkelijke vorm, van informatie over de huidige politieke ontwikkelingen die gevolgen hebben voor jongeren op lokaal, regionaal en nationaal niveau,
  - de totstandkoming van op jongeren gerichte informatiecampagnes tijdens nationale en Europese verkiezingen,
  - de oprichting en ontwikkeling van belangenbehartigingsplatforms voor jongeren en jeugdorganisaties, die de belangen van jongeren vertegenwoordigen en ervoor opkomen,
  - de betrokkenheid van operationele informatieverstrekkers zoals nationale jeugd-informatiestructuren en Europese platforms zoals ERYICA, EYCA, Eurodesk en de Europese Jongerensite,
  - de transnationale jeugdinitiatieven en de gestructureerde dialoog.

Jeugdwerk en jeugdorganisaties

34. Jeugdwerkinitiatieven op maat die zich door middel van niet-formeel leren en peer-to-peer-methoden richten op het bijbrengen van burgerschap, op voorlichting over mensenrechten en over interculturele en interreligieuze aangelegenheden te ondersteunen en verder te ontwikkelen, met als doel de integratie van jongeren in de maatschappij te bevorderen en extremistische neigingen, gewelddadige radicalisering en haatzaaiende uitlatingen tegen te gaan; goede voorbeelden over te nemen van bestaande samenwerkingsnetwerken op het gebied van jeugdbeleid, zoals het Europees kenniscentrum voor jeugdbeleid (EKCYP) en het SALTO Youth Participation Centre.
35. De capaciteit van de aanbieders van jeugdinformatie te vergroten om de verspreiding van informatie over mogelijkheden tot politieke participatie te vergemakkelijken, met name voor jongeren die niet tot georganiseerde jeugdbewegingen en jeugdorganisaties behoren.

VERZOEKEN DE COMMISSIE:

36. Informatie beschikbaar te maken over goede praktijken en succesverhalen uit projecten in de lidstaten in het kader van het Erasmus+-programma betreffende initiatieven die op de politieke participatie van jongeren zijn gericht; andere onderzoeken en initiatieven op dit gebied te bestuderen en de resultaten daarvan te verspreiden.
37. Een samenvattend verslag op te stellen van de beschikbare onderzoeken, zoals die van de Pool Europese onderzoekers Jeugd (Pool of European Youth Researchers - PEYR) over digitale participatie en het bereik van verscheidene digitale media en online instrumenten alsmede een analyse van de wijze waarop deze instrumenten door jongeren worden gebruikt, om op die manier een overzicht van bestaande en doeltreffende methoden te verkrijgen.

38. De specifieke bijdrage in kaart te brengen van jeugdwerk en niet-formeel en informeel leren aan het bevorderen van actief burgerschap en de participatie van jongeren in gediversifieerde en tolerante samenlevingen, en aan de voorkoming van marginalisering, en radicalisering en mogelijk daaruit voortvloeiend gewelddadig gedrag.
39. Via gemakkelijk toegankelijke communicatie-instrumenten op de jeugd toegesneden informatie te publiceren die de ontwikkelingen op de verschillende EU-beleidsterreinen en de EU-beslissingen die in het bijzonder op jongeren van invloed zijn, verduidelijkt om deze transparant en begrijpelijk te maken.
-

POLITIEKE ACHTERGROND

1. Artikel 165 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), waarin wordt bepaald dat het optreden van de Unie erop is gericht "de deelneming van jongeren aan het democratisch leven van Europa aan te moedigen".
2. Het Verdrag inzake de rechten van het kind van de Verenigde Naties, waarin het recht van jongeren en kinderen hun mening vrijelijk te uiten in alle aangelegenheden die hen betreffen is verankerd.
3. De mededeling van de Commissie van 28 april 2015 over de Europese Veiligheidsagenda, waarin wordt gesteld dat jongerenparticipatie door het bevorderen van gemeenschappelijke Europese waarden, sociale integratie, wederzijds begrip en tolerantie een belangrijke rol kan spelen bij het voorkomen van gewelddadige radicalisering.
4. De Verklaring van Parijs van 17 maart 2015 van de ministers van Onderwijs van de Europese Unie over het propageren, door middel van onderwijs, van burgerschap en de gemeenschappelijke waarden vrijheid, tolerantie en non-discriminatie.
5. De resolutie van de Raad en de vertegenwoordigers van de regeringen der lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, van 20 mei 2014 over het overzicht van het proces van gestructureerde dialoog over onder meer de sociale insluiting van jongeren, waarin wordt gesteld dat de algemene thematische prioriteit van de werkcyclus van 18 maanden (van 1 juli 2014 tot en met 31 december 2015) is jongeren mondig te maken door de toegang tot rechten te verbeteren en het belang van politieke participatie van jongeren te benadrukken.

6. De Verklaring van de tweede Europese Jeugdwerkconventie (Brussel, 27 tot en met 30 april 2015), waarin staat dat participatie een van de voornaamste beginselen van jeugdwerk is, omdat de Conventie ervan overtuigd is dat jeugdwerk enkel verder kan worden ontwikkeld als jongeren er vanaf het begin op alle niveaus – Europees, nationaal, regionaal en lokaal – actief bij betrokken zijn.

**PRIORITEIT VOOR DE EUROPESE GESTRUCTUREERDE DIALOOG IN
JEUGDZAKEN IN DE PERIODE VAN 1 JANUARI 2016 TOT EN MET 30 JUNI 2017**

Op het gebied van jeugdzaken is er een gevestigde praktijk van samenwerking tussen voorzitterschappen in de context van de gestructureerde dialoog tussen overheidsinstanties en jongeren. De algemene thematische prioriteit voor Europese samenwerking met oog op de gestructureerde dialoog op het gebied van jeugdzaken in de periode van 1 januari 2016 tot en met 30 juni 2017 is "Alle jongeren in staat stellen betrokken te zijn bij een divers, verbonden en inclusief Europa – Klaar voor het leven, klaar voor de samenleving". Dit thema sluit aan bij het EU-jeugdverslag en houdt rekening met de feedback uit het vooroverleg van het aantredende voorzitterschapstrio. Het thema zal de rode draad zijn die voor continuïteit en samenhang in het werk van de drie voorzitterschappen zal zorgen, in overeenstemming met het jeugdwerkplan van de EU voor 2016-2018.

**BEGINSELEN VOOR DE EUROPESE GESTRUCTUREERDE DIALOOG IN
JEUGDZAKEN IN DE PERIODE VAN 1 JANUARI 2016 TOT EN MET 30 JUNI 2017**

1. De vereenvoudigde cyclus van 18 maanden in het kader van de samenwerking in het voorzitterschapstrio over de gestructureerde dialoog dient te worden gehandhaafd en verder ontwikkeld om te zorgen voor continuïteit van de algemene thematische prioriteit en met het oog op betere planningsmogelijkheden voor nationale werkgroepen in het overleg met jongeren.
2. Om de representativiteit en de diversiteit van de jongeren die bij het proces worden betrokken te verbeteren, zijn verdere inspanningen nodig voor het bereiken van de verschillende doelgroepen van de algemene prioriteit, met inbegrip van het gebruik van online raadplegingen in combinatie met bijeenkomsten, van methoden die gebruikmaken van een combinatie van verschillende uitdrukkingvormen en van lokaal overleg waarbij lokale ngo's, jeugd-(informatie)organisaties, plaatselijke overheden en nationale werkgroepen zijn betrokken.
3. Om de kwaliteit van de uitkomsten van de gestructureerde dialoog te verbeteren, nemen jeugdwerkers, jeugddeskundigen, universitaire deskundigen, professionele verstrekkers van jeugddiensten en relevante jeugdorganisaties tot wie de algemene prioriteit zich richt, deel aan de raadplegingen en, in voorkomend geval, de EU-jeugdconferenties.
4. Om de follow-up van de uitkomsten van de gestructureerde dialoog te faciliteren, dient het voorzitterschapstrio jongeren die tijdens de EU-jeugdconferenties aan de raadplegingsprocessen hebben deelgenomen, door middel van een toelichtende nota of via een ander communicatiemiddel in kennis te stellen van de mate waarin de Raad en de Commissie de uitkomst van de laatste gestructureerde dialoog in aanmerking hebben genomen in de derde fase van de cyclus.

5. Om te waarborgen dat de gestructureerde dialoog daadwerkelijk effect heeft, moet het voorzitterschapstrio, indien relevant, er andere EU-actoren bij betrekken, zoals het Europees Parlement, de Raad en de Commissie.
  6. De algemene prioriteit voor de werkcyclus van het volgende voorzitterschapstrio (die loopt van 1 juli 2017 tot en met 31 december 2018) wordt vooraf omschreven en vóór de goedkeuring ervan aan jongeren en nationale werkgroepen voorgelegd.
-